

ภาษาไทย

หนังสือ

การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือดำเนินงานการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชนบท พ.ศ. 2525
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เกษมสยามการพิมพ์, 2525.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การประถมศึกษา พ.ศ. 2525 - 2534 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช, 2526.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือบริหารแผนและโครงการ
พัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ปีงบประมาณ 2527 กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2527.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัยเพื่อการ
พัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จรรยา สุภาพ. แบบเรียนสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.

จิรพรรณ กัญจนจิตรา. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2520.

ชนิตา รัชพลเมือง. ครู การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

จิรวรรณ นิจนตร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

การศาสนา, 2528.

ภิญโญ สาขร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
2516.

มนตรี ขอร்தน และ บุญศรี แก้วคำศรี, การพัฒนาชุมชนและวิชาที่เกี่ยวข้อง.

โรงพิมพ์จุฬจักรการพิมพ์; กรุงเทพมหานคร, 2525.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและ
สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. การประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
บทบาทของครูต่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทยการพิมพ์,
2527.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. พิมพ์ครั้งที่ 11,
พระนคร: โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2511.

เรื่อง เจริญชัย. "แนวโน้มของการมัธยมศึกษาของประเทศไทย." โครงการ
โรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.). สำนักงานโครงการพิเศษ
กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พีระพัฒนาการพิมพ์, 2524.

วิไล ทั้งจิตสมคิด. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ห.จ.ก.
ทิพย์อักษร, 2528.

ศิริชัย กาญจนवासี. สถิติศาสตร์ : หลักการและเหตุผล. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวง. สำนักงานโครงการพิเศษ.
การบริหารการพัฒนาชนบท กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, 2527.

___ . คู่มือบริหารแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาปีงบประมาณ 2527,
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.

___ . แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525

___ . เอกสารแนะนำโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน
(กศ.พช.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.

___ . งานพัฒนาชนบทกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงาน
พัฒนาชนบท กระทรวงศึกษาธิการ, 2525. (อัครสำเนา)

- ธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. "บทบาทของครูต่อชุมชน." เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษากับชีวิตและชุมชน (หน่วยที่ 1-5). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ห.จ.ก. พระนคร, 2524.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2525.
- ปรีชา เวสารัช. การประถมศึกษาในชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมูลนิธิโครงการตำราทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2527.
- ปรีชา เศรษฐ์ธร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไทร์, 2527.
- ปรีชา เศรษฐ์ธรและคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง "การศึกษาดูทางพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนได้" สุรินทร์: วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2524. (อัครสำเนา).
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. โครงการเตรียมชุมชนเพื่อรับบริการขั้นพื้นฐาน ปี 2525-2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- พัฒน์ บุญรัตพันธ์. การสร้างพลังชุมชนโดยชบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- พัฒนาชุมชน, กรม. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป..
- พัฒนาชุมชน, กรม. กองส่งเสริมและเผยแพร่. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2526.
- ไพรัตน์ เคะธรินทร์. การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

สถาบันบูรณะ. สรุปผลทการวิจัยการปรับปรุงคุณภาพเทคนิคของการจัดทำโครงการและ
แผนงานในแผนพัฒนาชนบท ประสานงานระหว่างกระทรวงระบบข้อมูลเพื่อ
สนับสนุนการบริหารพัฒนาชนบท. ม.ป.ท., 2526.

สนานจิตร สุคนชทรัพย์. "แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน" ในเอกสาร
การสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน (หน่วยที่ 1-7) กรุงเทพมหานคร:
ฝ่ายการพิมพ์สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2526.

สมพร แสงชัย. "แนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศ : การพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน
ของชีวิตมนุษย์." รัฐศาสตร์สาร (พฤศจิกายน 2520): 92.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1, พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2515.

_____. การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, 2523.

สิทธิชัย ชาดานิติ. การศึกษากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน
สโตร์, 2524.

สุเทพ เชาวลิต. หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน
สโตร์, 2524.

สุวัฒน์ มุทขเมธา. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524.

สุวิทย์ บึงวรพันธ์. การพัฒนาชนบทในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
อักษรสาสน์, 2512.

ลำเวียง แหยงกระโทก และคณะ. โครงการโคกราชพัฒนา. มปท., 2526.

อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษากับการพัฒนาและความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ.
สระบุรี: โรงพิมพ์ปากเพียวการช่าง 2, 2529.

อมร รักษาสิทธิ์. ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร:
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.

บทความ

- คณะผู้จัดทำวารสารเศรษฐกิจและสังคม. "ประชากรกับการพัฒนาชนบท ความเห็นจากครุฑีเคน." วารสารเศรษฐกิจและสังคม 15 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2521): 38-42.
- ควน ชาวหนู. "ลักษณะของโรงเรียนที่จะทำหน้าที่พัฒนาชนบทได้ดี." พินิจ 2,6 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2527): 59-62
- ทิพาพร วรรณประภา. "บทบาทครูกับการพัฒนาท้องถิ่น." วารสารพัฒนาชุมชน 21 (มิถุนายน 2525): 38-41.
- นิพนธ์ คันชเสวี. "เครื่องชี้ภาวะสังคมสำหรับคุณภาพชีวิตในสังคมไทย." วารสารเศรษฐกิจและสังคม 19 (มีนาคม-เมษายน 2525): 55
- บัญชา เขียวระอม. "ชนาการยากระบวน : อีกก้าวของสาขารณสูขมูลฐาน." วารสารเศรษฐกิจและสังคม 28 (มีนาคม-เมษายน 2524)
- ประกอบ ระกิติ. "บทบาทของครูต่อการพัฒนาชนบท." มิตรครู 27,7 (15 เมษายน 2528): 14-18.
- ไพรัตน์ เฑระรินทร์. "ทบทวนปรัชญาและหลักการพัฒนาชนบท" วารสารเศรษฐกิจและสังคม (กรกฎาคม-สิงหาคม 2523): 56-59
- เมธี บิลันชนานนท์. "ครูกับการพัฒนาชนบทยากจน." มิตรครู 23 (พฤศจิกายน 2524): 31-34
- วิทยากร เขียงกูร. "การศึกษากับการพัฒนาสังคม." วารสารครุศาสตร์ 9 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522): 47
- วินา พันธุรัตน์ และศักดิ์เจริญ ภวภูตานนท์. "อีสาน : ข้อเท็จจริง." ใน ชนบทอีสาน. หน้า 6-10. โฆสิต บันเปี่ยมรัษฎ์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ มหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2524.

- วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ. "การศึกษาเพื่อการพัฒนาชีวิตสังคม และวัฒนธรรมในรูปของการส่งเสริมงานสหกรณ์." ประชาศึกษา 34,9 (มิถุนายน 2527): 4 -10
- ภูษินันท์ ปัญญาภรณ์. "การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน งานที่รอการ พิสูจน์." การศึกษานอกโรงเรียน. 27 (สิงหาคม-กันยายน 2527): 8-14
- สุจิต เพียรชอบ. "บทบาทของครูในการพัฒนาประเทศ." วารสารครุศาสตร์ 9 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522): 54
- หัสชัย คล้ายบวร. "ครูกับการพัฒนาสังคม." วารสารครู 3 (ตุลาคม 2521): 10

เอกสารอื่น ๆ

- จารุวรรณ วัฒนกุล. "ความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมระดับตำบลที่อยู่นอกโครงการ โรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบทเกี่ยวกับหน้าที่ของครูและโรงเรียนในการพัฒนา ชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- เจริญ โภคผล. "การสำรวจวิถีการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงโรงเรียน ประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนของภาคการศึกษา 10." ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2508.
- ชาติวี มูลสถาน. "ความคาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านตอบทบาทพัฒนาครู." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์, 2523.
- ทองศักดิ์ คุ่มไชนะ. "กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

- ชววิช ทันโทภาส. "บทบาทของโรงเรียนชุมชนในประเทศไทยต่อการพัฒนาชุมชน
เขตการศึกษา 12." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- บุญเลิศ นนทลือชา. "ความมุ่งหวังของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อชุมชน
ชนบท" วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์, 2526.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. "การดำเนินงานโรงเรียนชุมชน เขตการศึกษา 1." วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- ปรีดา เชื้อตระกูล. "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล
ในภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- มารศรี รัตนกันทา. "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนในการ
พัฒนาชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- วรรณี ทองดี. "การศึกษาเปรียบเทียบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของบุคลากร
ในโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท รุ่น 1 รุ่น 2 รุ่น 3 เกี่ยวกับการใช้โรง
เรียนเพื่อการพัฒนาชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- วิสุทธิ์ ราษฎร์. "ความสอดคล้องของการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบล
ราชธานี กับหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน." วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2525.
- ศิริพร เนติบัณฑิต. "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาต่อบทบาทของตนในกิจกรรม
ของชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- สะอาด พงอินทร์. "บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 8." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สังข์ นิกกิตติ. "การบริหารชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สนอง สุวรรณวงศ์. "บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประจำตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- สุรพงศ์ พูลสุวรรณ. "บทบาททางการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบทยากจนของเขตการศึกษา 11." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2526.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบทในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) พ.ศ. 2524 (ฉบับที่ 2) 27 มกราคม 2525.

สัมภาษณ์

- กัลยา คอยเกษม ศึกษาานิเทศก์อำเภอจันทรา จังหวัดนครราชสีมา. สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2529.
- เชาว์ ชำขุนทด ศึกษาานิเทศก์อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2529
- แสงจันทร์ อุไรมาลัย ศึกษาานิเทศก์อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2529.

ภาษาอังกฤษBook

- Batten, T.R. Community and Their Development. London: Oxford University Press, 1959.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey: Englewood Clifts Prentice-Hall, 1970.
- Good Carter V. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book Company, 1959.
- Stinnett, T.M. Professional Problems of Teachers. New York: The Macmillan Co, 1968.
- United Nation Department of Economic and Social Affairs. Community Development and National Development. New York: United Nation Publication, 1963.
- Warren, Roland L. The Community School America. Chicago: Rand McNally and Company, 1963.

Articles

- Miniclier, Louis. "Community Development Definded "
The Community Development Review of I.C.A. No.3,
1956.

Other Materials

- Asian Center of Educational Innovation for Development.
"Preparing Teacher for Education in Rural
Development a Hand Book." Report of a Study Group,
Bangkok. Unesco-Regional for Education in Asian,
(October-November 1976): 37-43.

- Ramirez, Emilliano C. " Activities and Procedures of Some Community School in The Uniteds and Their Implications for The Philippines." Dissertation Abstract International. Vol. 20, No. 6, 1959.
- Tipawan Lachawanich. " Factors Affecting the Success or Failure of The Community School for Primary Education in Thailand 1972-1983 " Doctoral Dissertation Sociology of Education , 1985.
- Uthai Piromruen. " A Study of Community School Practices in Sone Selected Areas of the Bicol Region, Philippines and their Implications to the Educational Region 10 Thailand." Master's thesis, Bicol Teacher College; Loesin, Albay, Philippines, 1964.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนชุมชน (Community School)

แต่เดิมโรงเรียนทางเห็นกับชุมชนมาก เหมือนกับการปิดประตูรั้วกันเอาไว้ มีให้คนภายนอกเข้าไป ต่อมาจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปลี่ยนไป โดยมุ่งเป็นมาสนองความต้องการของชุมชน และพัฒนาชุมชน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงเปลี่ยนไป หน้าที่ของโรงเรียนจึงเปลี่ยนไปด้วย คือ โรงเรียนมีหน้าที่ต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้สภาพเป็นจริงของสังคม เพื่อเด็กจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และต้องศึกษาสภาพเป็นจริงเพื่อจะได้รู้ความต้องการและปัญหาของชุมชน เพื่อที่จะได้ช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนต่อไป ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังต้องสนองความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นด้วย

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดให้โรงเรียนได้สัมพันธ์กับชุมชน โดยการนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้รู้จัก และดึงเอาชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน เพื่อให้มาร่วมมีบทบาทในการจัดการศึกษา โดยถือว่าชุมชนเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ เพราะผู้เรียนเติบโตมาในสิ่งแวดล้อมนั้น ผู้เรียนจำเป็นจะต้องเรียนรู้ความเป็นไปตลอดจนการดำรงชีวิตในสภาวะแวดล้อมนั้น ได้เป็นอย่างดี นักการศึกษาจึงตระหนักในความสำคัญข้อนี้ และคิดว่าการจัดโรงเรียนประถมศึกษา ควรจัดเป็นโรงเรียนที่สนองความต้องการของผู้รับและผู้จัดร่วมกัน คือ การจัดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นโรงเรียนชุมชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชนอย่างแท้จริง

ความหมายของโรงเรียนชุมชน

Carter V. Good ให้ความหมายของโรงเรียนชุมชนไว้ว่า...

โรงเรียนชุมชน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างใกล้ชิด โดยการให้บริการทางการศึกษาแก่ทุกคนในชุมชน ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางใน

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาในชุมชน มาปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย (Dictionary of Education by Carter)

สนิท ยีรงค์¹ กล่าวว่า "โรงเรียนชุมชนมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ ปวงชนในชุมชนนั้น ๆ และช่วยพัฒนาชุมชนด้วย ปวงชนในที่นี้คือ "เด็กที่กำลังเรียน เด็กที่จบจากโรงเรียนไปแล้ว แต่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่และเป็นผู้ใหญ่ที่พันวัยเด็กและวัยรุ่น"

โรงเรียนชุมชน คือ โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในชุมชน ให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อสนอง ความต้องการของชุมชนนั้น ๆ นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติ เปิดโอกาส ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานภายในโรงเรียน และพยายามใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา

จากรายงานการศึกษาของคณะกรรมการการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา เรื่อง "การวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ศึกษา นั้น มีความสำคัญมาก เพราะนโยบายของการจัดการศึกษาปัจจุบัน ต้องการให้ โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นดัง กล่าวแล้ว และในแง่สังคมวิทยา นั้น ต้องการให้โรงเรียนและชุมชนมีการติดต่อสัมพันธ์กันมากขึ้น เพื่อให้การศึกษามี ประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

บันลือ พุกกะวัน กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษา ถือว่าชุมชนเป็นแหล่ง วิทยาการที่สำคัญ เพราะว่าผู้เรียนเติบโตมาในสภาพแวดล้อมนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้อง เรียนรู้ความเป็นไป ตลอดจนการดำรงชีวิตในสภาวะแวดล้อมนั้น เพื่อปรับปรุงการ ดำรงชีวิตให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านส่วนตัวและส่วนรวม อีกประการหนึ่งโรงเรียนชุมชนมี ส่วนเกี่ยวข้องกับศึกษานอกระบบที่มีการสอนหลักสูตร และระยะเวลาที่แน่นอน

¹สนิท ยีรงค์, "โรงเรียนชุมชน" วารสารประชาบาล ปีที่ 2 ฉบับที่ 9 (ธันวาคม, 2512), หน้า 16.

ปรัชญาของโรงเรียนชุมชน

1. การศึกษาที่แท้จริงควรทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
2. การศึกษาคือการลงทุนในทุกด้าน เช่น ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ การสอน การบริหารงาน จึงควรใช้สิ่งเหล่านี้ให้คุ้มค่า
3. ชีวิตในสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การศึกษาจึงไม่ควรจำกัดอยู่ในเฉพาะห้องเรียน ควรใช้ชุมชนเป็นแหล่งความรู้ด้วย เพราะ "การศึกษาคือการเตรียมตัวเพื่อชีวิต"
4. การศึกษาควรสนองความต้องการระหว่างบุคคล จึงควรให้ผู้ชำนาญพิเศษเฉพาะทางในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่เด็ก
5. การเรียนการสอนควรมีการปฏิบัติจริง และการปฏิบัตินั้นควรสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต หาทางแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน
6. การเรียนการสอนควรเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน และหาทางแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน
7. ควรจะได้พัฒนาบุคคลที่ขาดโอกาสในการศึกษาให้มีโอกาสศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

หลักการของโรงเรียนชุมชน

1. การศึกษาเป็นผลรวมของวิธีการดำเนินชีวิตจริง ดังนั้น การศึกษาควรเน้นให้นักเรียนได้รู้จักและสัมผัสกับชีวิตจริง
2. การจัดโปรแกรมการเรียนของโรงเรียนชุมชน ควรคำนึงถึงประโยชน์ของคนส่วนมาก
3. สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งควรเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. หน่วยงานราชการอื่นให้ความร่วมมือโดยผ่านโรงเรียนชุมชน

จุดประสงค์ในการจัดโรงเรียนชุมชน

การจัดตั้งโรงเรียนชุมชนมีจุดประสงค์ เพื่อผลทางด้าน การเรียนการสอน และการแก้ปัญหาในชุมชนเป็นหลักใหญ่ ดังนี้

1. มุ่งให้เกิดการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษาของกุลบุตรกุลธิดาให้มีประสิทธิภาพ

2. มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการโรงเรียน โดยแสดงออกซึ่งความคิด ความต้องการ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

3. มุ่งจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน เพื่อประชาชนจะได้แสวงหาความรู้และใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

4. ส่งเสริมการดำรงชีวิตและจิตใจให้ประชาชนรู้จักปฏิบัติตนในด้านอนามัย เกษตร คหกรรมในครอบครัว สวัสดิภาพทางสังคม ความเป็นอยู่ในสังคมประชาธิปไตย ฯลฯ โรงเรียนอาจเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสาร จัดชุมนุมสังสรรค์ ส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่น และส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ปัญหาชุมชน โดยมีผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ

5. ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการวางแผน แผนนโยบาย โครงการ และการร่วมงานของโรงเรียนให้มากขึ้น

6. ส่งเสริมให้รู้จักแหล่งวิชาในชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ตัวเด็ก และเน้นประสบการณ์ที่มีค่าต่อการเรียนการสอน

7. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้บริการของโรงเรียน เพื่อจะได้รับความรู้ความเข้าใจ และเปลี่ยนทัศนคติเก่า ๆ ที่มีต่อทางราชการ โดยใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนให้คุ้มค่า

8. เพื่อสร้างพลังสามัคคีในการอยู่ร่วมกันในชุมชน ตลอดจนการยกระดับความเป็นอยู่ในชุมชนให้สูงขึ้น เช่น ด้านการรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาโรค การอบรมเลี้ยงดูบุตร ฯลฯ

9. เพื่อให้โรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการยกระดับความเป็นอยู่ในชุมชนให้สูงขึ้น เช่น ด้านการรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาโรค การอบรมเลี้ยงดูบุตร ฯลฯ
10. เพื่อส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน
11. เพื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์
12. เพื่อให้ครูได้มีหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนด้วย

ลักษณะสำคัญของโรงเรียนชุมชน

โรงเรียนชุมชนในอุดมคตินั้น จัดตั้งขึ้นเพื่อประชาชนทุกเพศทุกวัย มีใช้สอนเฉพาะเด็กในวัยเรียนอย่างเดียว แต่ต้องทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ที่พ้นวัยเรียน ทั้งในด้านความรู้พื้นฐานและทักษะในการประกอบอาชีพ รวมทั้งต้องจัดกิจกรรมและบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยมีเป้าหมายสุดท้ายคือ การปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่ของทุกคนให้ดีขึ้น โรงเรียนชุมชนจึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ไป หลายประการ ทั้งในแง่ของการดำเนินงานหลักสูตร ครู และกิจกรรมของโรงเรียน

การดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งครูอาจารย์ ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชน และตัวผู้เรียนเอง วิธีการดำเนินงานก็มักจะใช้กระบวนการประชาธิปไตย โดยการเลือกตั้งคณะกรรมการโรงเรียน (School Board) ขึ้นมาจากบุคคลทุกฝ่ายในชุมชน เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารงานของโรงเรียน มีการแบ่งงานกันทำตามความสามารถของแต่ละคน การตัดสินใจพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ใช้วิธีการที่มีระบบและแบบแผน กล่าวคือ มีการตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกัน วางแผนงานและจัดโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน ช่วยกันดำเนินงานและสรุปผลหรือประเมินผลงานร่วมกัน เพื่อหาทางส่งเสริมและปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป นอกจากนี้จะมีคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ แล้ว อาจมีการจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครองขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย

หลักสูตร คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่นจะร่วมกันพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนชุมชนให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของชุมชน เนื้อหาวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ต้องจัดให้สัมพันธ์กับแหล่งวิชา ทรัพยากรที่มีอยู่และสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น ส่วนใหญ่โรงเรียนชุมชนมักจะจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยการเชิญหัวหน้าหน่วยงานหรือฝ่ายบริหารของบริษัทและโรงงานต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตรด้านอาชีพะของโรงเรียน เพราะวิทยากรเหล่านี้จะทราบข้อเท็จจริงว่า ชุมชนต้องการผู้ที่มีฝีมือหรือทักษะในการทำงานด้านใดบ้าง นอกจากนี้โรงเรียนชุมชนที่เน้นด้านอาชีวศึกษา อาจจะเปิดหน่วยงานแนะแนวอาชีพให้กับผู้เรียน และมีหน่วยงานคอยติดตามประเมินผลผู้เรียนที่จบออกไปประกอบอาชีพอีกด้วย

ในด้านการจัดรายวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน จะมีการรวมวิชาทั้งหลายเข้าเป็นหมวดใหญ่ ๆ เช่น หน่วยวิชาหรือชุดวิชา โดยบูรณาการเข้าเป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนการสอนก็ต้องเน้นประสบการณ์จริงโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) คือมีการทดลองหรือการปฏิบัติควบคู่ไปกับการเรียนทฤษฎี เช่น การเรียนวิชาเกษตร ก็ต้องมีการสร้างเรือนเพาะชำ การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ครู ครูในโรงเรียนชุมชนนั้นจะต้องมีคุณลักษณะพิเศษหลายประการนอกเหนือจากความรู้ความสามารถในทางวิชาการ เช่น ความเป็นผู้นำ สามารถร่วมมือและประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชนได้ มีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน มีความรักและศรัทธาต่อท้องถิ่นของตน มีความสนใจและรับผิดชอบต่อปัญหาของชุมชน รู้ถึงกลวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน รวมทั้งสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการและองค์กรเอกชนได้ดีสำหรับในด้านการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะเป็นหน้าที่ของครูในโรงเรียนแล้ว บางครั้งอาจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือชาวบ้านในท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้หรือฝึกฝนทักษะให้กับผู้เรียนได้

กิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนชุมชนมีบทบาทและหน้าที่ครอบคลุมหลายด้าน กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนประเภทนี้ จึงมีทั้งกิจกรรมด้านวิชาการ การบริการ และการพัฒนา มีทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักเรียนและกิจกรรมเพื่อชุมชนส่วนรวม

แนวคิดอันเป็นที่มาของการจัดตั้งโรงเรียนชุมชนในประเทศไทย

ในต่างประเทศโรงเรียนชุมชนเกิดจากแนวคิดที่ว่า ต้องการให้โรงเรียนประชาบาลเป็นศูนย์กลางชุมชน นักเรียน ผู้ปกครองและครูได้ร่วมมือกันในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนและกิจการของชุมชน ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดโรงเรียนชุมชน ได้แก่ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา

แนวคิดในการจัดตั้งโรงเรียนชุมชนในประเทศไทย

ในการจัดตั้งโรงเรียนชุมชนนั้นมีแนวคิด ดังนี้

1. ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศต้องการประชาชนที่มีคุณภาพ คือสามารถนำความรู้ที่เรียนมาปรับปรุงชีวิต และฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ดังนั้น การศึกษาที่แท้จริงควรเป็นการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันจริง ๆ ให้บทเรียนแต่ละบทมีผลต่อผู้เรียนและสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ การศึกษาจึงเป็นภาคปฏิบัติมากกว่า

2. จากการลงทุนทางการศึกษาอย่างมากมาย แต่ผลที่ได้ไม่คุ้มค่าทั้งทางด้านอาคาร สถานที่ การผลิตครู และอื่น ๆ แต่ปรากฏว่ายังมีประชาชนอีกประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน จึงเกิดความคิดในเรื่องโรงเรียนชุมชนว่าควรทำหน้าที่ให้การศึกษแก่ทุกคนทุกเพศทุกวัย และไม่เลือกเวลาด้วย

3. จากแนวความคิดที่ว่า "การศึกษาคือชีวิต" ฉะนั้น การศึกษาจึงต้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาชีวิต การศึกษาที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติในชีวิตย่อมสัมพันธ์กับชุมชน

4. จากความเชื่อว่า "ไม่มีใครรอบรู้ทุกอย่าง" เนื่องจากความรู้มีหลายแขนงและกว้างขวางมาก ครูจึงไม่สามารถที่จะรู้ไปเสียทุกอย่าง ครูจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้รู้เฉพาะแขนงวิชาที่มีอยู่ในชุมชน

5. จากแนวคิดที่ว่า มนุษย์มักจะประสบปัญหาในชีวิตเสมอ ผู้ที่ประสบความสำเร็จและมีความสุขคือ ผู้ที่สามารถเข้าใจปัญหา รู้สาเหตุของปัญหาและแก้ปัญหาได้ โรงเรียนชุมชนมีหลักการให้ศึกษาปัญหาของชุมชนและหาทางแก้ปัญหานั้น ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

6. จากแนวคิดที่ว่า การพัฒนาคุณภาพของประชากรนั้นมีไว้พัฒนาแต่เด็กวัยเรียนเท่านั้น ควรจะพัฒนาประชากรผู้ใหญ่ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศด้วย

7. จากแนวคิดที่ว่า การเรียนการสอนจะเกิดประโยชน์นั้นต้องมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ๆ ซึ่งโรงเรียนก็มุ่งเน้นการปฏิบัติเช่นกัน

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนชุมชนในประเทศไทย

การจัดตั้งโรงเรียนชุมชนมีชื่อของใหม่สำหรับประเทศไทย เพราะสมัยโบราณ "วัด" เป็นสถานศึกษาของประชาชนทั้งทางโลกและทางธรรม พระมีหน้าที่สอนหนังสือให้ผู้ใหญ่และเด็กได้อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคนให้ดีขึ้น "วัด" จึงเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมการจัดงานพิธีตามประเพณี ฯลฯ ลักษณะวัดดังกล่าวเหมือนกับโรงเรียนชุมชนในปัจจุบัน ต่อมามีคนมากขึ้น ความต้องการทางการศึกษาก็ขยายตัวมากขึ้น ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้ วัดจึงไม่เหมาะที่จะจัดการศึกษาได้อีกต่อไป มีโรงเรียนเกิดขึ้นมากมาย และมีครูสอนแทนพระ การสอนจึงเปลี่ยนไปในลักษณะเน้นเนื้อหามากขึ้น มากจนไม่สอดคล้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตจริง และทางราชการก็มีส่วนเกี่ยวข้องจนทำให้ประชาชนมีความรู้รู้สึกว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทางราชการ ประชาชนไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนกับชุมชนจึงห่างเหินกันไป ต่อมาเมื่อเป้าหมายของการศึกษาเปลี่ยนไปเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต นักการศึกษาและนักวิชาการได้หาวิธีปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียน

ชุมชน โดยเริ่มทำการศึกษาทดลอง เมื่อ พ.ศ. 2505 ในภาคการศึกษา 10 ในจังหวัด
อุบลราชธานี มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด นครพนม จังหวัดละ 5 โรง รวม 25
โรง

โครงการปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนยุคระงัก
เมื่อมีการโอนการศึกษาประชาบาลไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อ พ.ศ.
2509

ต่อมากระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า วัตถุประสงค์การจัดการศึกษา
ประชาบาล นอกจากจะให้ประชาชนอ่านออก เขียนได้แล้ว ยังต้องอบรมให้คนเป็น
พลเมืองที่ดีด้วย จึงได้ให้ฟื้นฟูการปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนใหม่
อีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันวาง
โครงการนี้ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 3 (2515 - 2519) ได้ตั้งงบประมาณ
มาสำหรับดำเนินการไว้ในปี 2515 และปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเกี่ยวกับ
โรงเรียนชุมชนใหม่ เมื่อคณะกรรมการได้ร่วมประชุมปรึกษาและจัดทำโครงการเรียบร้อยแล้ว
จึงเสนอต่อกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
กระทรวงมหาดไทยรับเรื่องไปพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่ง และเมื่อแก้ไขเสร็จแล้วก็เสนอ
คณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจึงส่งเรื่องให้สำนักงานประมาท และสำนักงาน
พัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติช่วยพิจารณา ผลปรากฏว่าหน่วยราชการทั้งสองเห็นชอบ และ
ให้เปิดทดลองจังหวัดละ 1 โรงก่อน แล้วจึงค่อยขยายออกไป

โครงการปรับปรุงโรงเรียนประชาบาล ให้เป็นโรงเรียนชุมชนนั้นมีความ
มุ่งหมายที่จะเปลี่ยนบทบาทของโรงเรียนประชาบาลให้มีส่วนรับผิดชอบชุมชนมากขึ้น คือ
ต้องเป็นโรงเรียนเพื่อประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มีชั่วโมงสอนแต่เด็กวัยเรียนเท่านั้น แต่
ยังสอนผู้ใหญ่ด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการทางการ
ศึกษาและบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยถือว่าชุมชนมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน
กิจกรรมการเรียนการสอนต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และโรงเรียน
นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด การดำเนินงาน
ของโรงเรียนชุมชนเป็นแบบประชาธิปไตย

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.)

ความเป็นมา

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.) เป็นโครงการหนึ่งในสี่โครงการของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายหรือพื้นที่ยากจนของประเทศรวม 38 จังหวัด 288 อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนในชนบทยากจนให้พึ่งตนเองได้ ปีละ 300 โรงเรียน โครงการนี้เริ่มค้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ได้สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กระทรวงศึกษาธิการ 36 ล้านบาท และในปี 2527 - 2529 ปีละ 24 ล้านบาท

เหตุผลในการใช้โรงเรียนประถมศึกษา เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทพื้นที่ยากจนของประเทศไทยนั้น เพราะเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน และใกล้ชิดกับประชาชนมาก เนื่องจากมีโรงเรียนประถมศึกษากระจายไปทั่วทุกตำบล จำนวน 30,693 โรงเรียนและมีครูประถมศึกษา จำนวน 329,374 คน ครูเหล่านี้มีความรู้พื้นฐานพอที่จะช่วยพัฒนาชุมชนได้หากได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการสร้างเสริมประสมการณ์ที่จำเป็นให้แก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้มีส่วนช่วยพัฒนาชุมชนในเขตชนบท

การดำเนินงาน

จัดทำเป็นแผนงาน 4 ปี แล้วทำโครงการเป็นปี ๆ ไปตามสภาพปัจจุบัน โดยยึดกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในการพัฒนาคน โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาคนให้พึ่งตนเองได้ แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการนี้ว่าเพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านพื้นที่เป้าหมายเป็นศูนย์กลาง ในการช่วยพัฒนาชุมชน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์

ในการพัฒนาตนเองและสังคม และใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้และบริการต่าง ๆ ของประชาชนในหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์และสาระสำคัญ

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านพื้นที่เป้าหมายเป็นศูนย์กลางในการช่วยพัฒนาชุมชนในเขตชนบทยากจนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตได้
2. ส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนที่โรงเรียนรับผิดชอบ
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนักและยอมรับความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน โดยการพึ่งตนเอง
4. ให้อุรกิจคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ให้ได้ผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละและมีคุณสมบัติของนักพัฒนา
5. ให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในด้านอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
6. ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นแหล่งข่าวสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน
7. ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ประสานงาน ตลอดจนให้บริการด้านวิชาการ และอาชีพเพื่อพัฒนาชนบท
8. ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษา ให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น

เป้าหมาย

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.) ได้มีเป้าหมายให้โรงเรียนประถมศึกษา ในหมู่บ้านพื้นที่เป้าหมายเข้าโครงการ จำนวน 300 โรงเรียนต่อปี ตั้งแต่ปี 2526 - 2529 รวม 4 ปี จำนวน 1200 โรงเรียน ใน 2,400 หมู่บ้าน จำนวนประชากรประมาณ 1,200,000 คน (ปีละ 300,000 คน) จะได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข และการปกครองตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้น

วิธีการคัดเลือกโรงเรียน

1. ให้สภาตำบลเสนอชื่อโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชนบทยากจน ที่จะให้เป็นโรงเรียนเป้าหมายของโครงการ ไปยังคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) โดยโรงเรียนดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้ผลดีกว่าโรงเรียนใกล้เคียง

1.2 เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่น้อยกว่า 120 คน และมีครูซึ่งทำการสอนประจำที่โรงเรียนไม่น้อยกว่า 7 คน (ในท้องที่มีโรงเรียนขนาดเล็กก็ให้สอนชั้นหลักเกณฑ์ข้อนี้ได้)

1.3 คณะครูในโรงเรียนนี้ จะต้องพักอาศัยในหมู่บ้าน ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่หรือหมู่บ้านใกล้เคียงไปมาสะดวก ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนครูทั้งโรงเรียน

1.4 มีบริเวณเพียงพอที่จะใช้เป็นสถานที่สำหรับสาขาวิชาชีพด้านการเกษตร และวิชาชีพอื่น ๆ

2. กพอ.พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่จะเข้าโครงการให้เหลือเพียงอำเภอละ 1 โรงเรียนต่อปี ยกเว้นอำเภอขนาดใหญ่ที่มีตำบลมากกว่า 14 ตำบลขึ้นไป คัดเลือกโรงเรียนได้ 2 โรงเรียนต่อปี เพื่อเสนอชื่อโรงเรียนไปยังคณะกรรมการพัฒนา

จังหวัด (กพจ.) ในการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียน กพอ. อาจเลือกโรงเรียนรับฝึกชอบในการจัดการศึกษาสำหรับหมู่บ้านมากกว่า 1 หมู่บ้านก็ได้แต่ต้องเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในทำเนียบหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อพัฒนาชนบทหากจน

3. กพจ. พิจารณาคัดเลือกโรงเรียน จากแผนพัฒนาอำเภอ เสนอมาให้แผนพัฒนาจังหวัดและส่งให้แก่ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (ศปช.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การดำเนินงานตามโครงการนี้ จะมีผลที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ได้รูปแบบการพัฒนาชนบทที่ดี สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาชนบทของประเทศไทยในอนาคตได้
2. บุคลากรในหมู่บ้าน ได้แก่ ครู นักเรียน ประชาชน จะได้รับการพัฒนาอย่างน้อยปีละ 300 โรงเรียน เป็นประชากรทั้งหมดปีละประมาณ 300,000 คน
3. มีโรงเรียนเป็นสถานที่บริการให้ข่าวสารการพัฒนาปีละ 300 โรงเรียน
4. มีโรงเรียนได้รับการปรับปรุงเป็นสถานสาธิตการพัฒนาต่าง ๆ ปีละ 300 โรงเรียน
5. มีเอกสารคู่มือการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 3 เล่ม จำนวนพิมพ์เล่มละ 2,000 ฉบับ
6. มีชุดการสอนใช้ในโรงเรียนประมาณ 7,200 ชุด

ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานของโครงการ

1. จัดฝึกอบรมแบบเข้มแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกรมต่าง ๆ ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค โดยเน้นการพัฒนาจิตใจ และแนวดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ประสบผลสำเร็จแล้ว

2. กระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ฝึกอบรมไปแล้ว ซึ่งปฏิบัติราชการในจังหวัดใกล้เคียงกัน เป็นคณะกรรมการศูนย์ดำเนินงานทั้ง 38 จังหวัด รวม 11 ศูนย์ โดยให้มีหน้าที่ทางวิชาการ เช่น การฝึกอบรมระดับจังหวัด นิเทศติดตามผล และประเมินผลจังหวัดในศูนย์และช่วยผลิตสื่อการเรียน ซึ่งใช้ในการพัฒนาชนบทค้ำพัฒนาคน
3. จัดให้มีคณะทำงานโครงการ กศ.พช. ระดับจังหวัด เพื่อปฏิบัติงานนี้ และประสานงานกับ กพจ. อนุกรรมการฝ่ายการศึกษาใน กพจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทุกระดับ รวมทั้งนิเทศติดตามผลในระดับอำเภอและโรงเรียนด้วย
4. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนการดำเนินงาน โดยการร่วมเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมระดับจังหวัด นิเทศติดตามผลและเผยแพร่ผลงานที่ศูนย์ดำเนินงานและจังหวัด จัดทำสื่อการเรียน เช่น ภาพยนตร์ วีดีโอเทป สไลด์ วารสาร กศ.พช. (รายเดือน) และจัดหาจัดผลิตหนังสือที่จำเป็นให้ และติดตามผลการใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ ด้วย
5. จัดประชุมสัมมนาผู้แทนคณะกรรมการศูนย์ดำเนินงานโครงการ กศ.พช. และคณะทำงานโครงการ กศ.พช. ระดับจังหวัด เป็นครั้งคราว เพื่อขอข้อคิดเห็น รับทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน
6. ขอความร่วมมือให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดสร้างเครื่องมือประเมินผล ตามวัตถุประสงค์ 8 ข้อ ของโครงการ กศ.พช.
7. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการศูนย์ดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ทั้ง 11 ศูนย์ทุกปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนรูปแบบ และเสนอผลการดำเนินงานให้พิจารณาเป็นแนวทางในการดำเนินงานปีต่อไป
8. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ และรวบรวมข้อบกพร่องไว้พิจารณาปรับปรุงโครงการในปีต่อไป

วิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ กศ.พช.

1. คณะครู กรรมการศึกษา และนักเรียนร่วมมือกันทำความเข้าใจและแบ่งงานกันสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาคนในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ ตามวิธีการและแบบฟอร์มที่ได้จากการฝึกอบรมระดับจังหวัด อำเภอและโรงเรียน แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการ และกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน
2. จัดอบรมและสัมมนาผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ให้มีความรู้ความเข้าใจโครงการ กศ.พช. และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ตามความถนัดของแต่ละคน โดยมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ
3. ปรับปรุงบริเวณสถานที่และสนามของโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท ตามข้อมูลที่สำรวจสภาพปัจจุบันได้มา เพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในโรงเรียนได้ตลอดปี โดยจัดทำสถิติผู้มาใช้บริการเอาไว้ด้วย
4. จัดซื้อจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน วิชาอาชีพในชนบทยากจน ภายในวงเงินที่ได้รับ โดยประชุมปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้วัสดุตามข้อมูลที่สำรวจได้ และเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ในการพัฒนาชนบทยากจนมากที่สุด
5. ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยศึกษาจากเอกสารที่ได้รับ และจากการปรับปรุงของคณะครูในโรงเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นเกิดประโยชน์แก่นักเรียนเองและสังคม อันจะช่วยพัฒนาคนในหมู่บ้านให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
6. ให้บริการด้านการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่นตามที่สำรวจมาได้ โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. จัดบริการข่าวสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย โดยจัดให้มีตารางกำหนดเวลาบริการข่าวสารอย่างแน่นอน และจัดให้มีผู้รับผิดชอบประจำรายการต่าง ๆ ค้ำยัน แล้วประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบ เช่น

- (ก) จัดตารางกำหนดเวลาใช้เครื่องขยายเสียง และถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงเป็นระยะตามความเหมาะสม
- (ข) จัดให้นักเรียนรายงานข่าวและเหตุการณ์สำคัญ และอ่านหนังสือตี ๆ ทางเครื่องขยายเสียง โดยหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันรายงานให้ทั่วถึง
- (ค) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวต่าง ๆ ของหมู่บ้านและของผู้แทน 4 ครัววงหลักสม่ำเสมอ
- (ง) จัดให้มีการบริการข่าวสารทางบ้านอื่น ๆ ค้ำยัน เช่น ข่าวหนังสือพิมพ์ในกระดานคำ หนังสือพิมพ์เป็นแผ่น ๆ ป้ายข่าวและเหตุการณ์สำคัญ
- (จ) ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริการข่าวสารแก่ประชาชนในชุมชน

8. ให้บริการชุมชนค้ำยันนันทนาการ ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีในท้องถิ่นแก่ประชาชนตามโอกาสอันเหมาะสม และตรงกับความต้องการ เช่น

- (1) จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการเล่นกีฬา นันทนาการ ศิลปะค้ำยันต่าง ๆ
- (2) จัดให้มีการบรรยายสาธิต ค้ำยันวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี

9. ประสานงานและให้บริการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปช่วยพัฒนาชนบทตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของโรงเรียน

10. ประเมินผลการค้ำยันงาน เพื่อนำข้อบกพร่องมาประชุมปรึกษาและหาทางปรับปรุงแก้ไข

งานวิจัยเชิงสำรวจหรือศึกษาเพื่อหาข้อเท็จจริง ตัวอย่างประชากรก็ควรจะได้มาโดยการสุ่มจากทุกกลุ่มประชากรที่ต้องศึกษา และมีจำนวนมากพอสมควร ซึ่งผู้วิจัยอาจจะถือเกณฑ์ง่าย ๆ ดังนี้

จำนวนประชากรมี ขนาดเป็น	จำนวนตัวอย่างประชากรที่ควรสุ่ม คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากร
น้อย	25
ปาน	10
หมื่นขึ้นไป	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม 0309/3833

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน 10500

14 เมษายน 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์

2. แบบสอบถาม

3. รายชื่อโรงเรียนในเขตพื้นที่ชนบทภาคจน เขตการศึกษา 11

เนื่องด้วย นางสาว ศิริณา กระสาทอง นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
สารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูโรงเรียนประถมศึกษาใน
เขตพื้นที่ชนบทภาคจน เขตการศึกษา 11 ในการพัฒนาชุมชนตามการรับรู้ของตนเอง"
ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบ
สอบถามแก่ครูในเขตพื้นที่ชนบทภาคจน เขตการศึกษา 11 ในสังกัดของสำนักงานการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้
นิสิตได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สรชัย พิศาลบุตร

(นายสรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการ แทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

ที่ ศช 1404/13610

สำนักงานคณะกรรมการการประ
ถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

25 เมษายน 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

เนื่องด้วย นางสาวศิริณา กระจ่างทอง นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาท
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน เขตการศึกษา 11 ในการพัฒนา
ชุมชนตามการรับรู้ของตนเอง" ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวม
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบท
ยากจนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือได้โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการ
เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สัมพันธ์ ลำเจียก

(นายสัมพันธ์ ลำเจียก)

รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กองวิชาการ

โทร. 2810588

ที่ ศษ 1417/2600

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
อาคารสโมสรครูสภาจังหวัดชัยภูมิ 36000

1 พฤษภาคม 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ที่ ศษ 1404/136.10 ลงวันที่ 25 เมษายน 2529

ด้วยนิสิตปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนี้ รายละเอียดตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นว่า การวิจัยในเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการประถมศึกษาเป็นอย่างมาก จึงเรียนมาเพื่อทราบและอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ประสิทธิ์ โพธิ์มัน

(นายประสิทธิ์ โพธิ์มัน)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 814832

ที่ ศช 1427/4161

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
ถนนวิชรสุเมธกิจ-สรรพสิทธิ์ รหัส 30000

7 พฤษภาคม 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

เนื่องด้วยนางสาวศิริดา กระจ่างทอง นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
 สार्वคคศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครู
 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน เขตการศึกษา 11 ในการพัฒนาชุมชน
 ตามการรับรู้ของตนเอง" ในกรณีนี้จึงจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
 ที่เกี่ยวข้อง โดยการแจกแบบสอบถามแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบท
 ยากจนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่นิสิตในการ
 เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

สนธิ พันธ์

(นายสนธิ พันธ์)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด

โทร. นครราชสีมา 245286

ที่ ศษ 1434/5190

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

50 ถนนอิสาน บร 31000

29 พฤษภาคม 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกกิ่ง

เนื่องด้วย นางสาวศิริมา กระจ่างทอง นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
 สาร์ตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครู
 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคจน เขตการศึกษา 11 ในการพัฒนาชุมชน
 ตามการรับรู้ของตนเอง" ในกรณีนี้สืตต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 โดยแจกแบบสอบถามแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคจน ในสังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

จึงเรียนมาเพื่อทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้อย่าง

ขอแสดงความนับถือ

สวัสดิ์ จันทหาร

(นายสวัสดิ์ จันทหาร)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร.611402

ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 พฤษภาคม 2529

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวศิริณา กระจ่างทอง นิสิตปริญญาโทภาควิชา
สารัตถศึกษา สาขาพื้นฐานการศึกษา กำลังทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูโรง
เรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน เขตการศึกษา 11 ในการพัฒนาชุมชนตาม
การรับรู้ของตนเอง" ซึ่งจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้
โดยขอให้ท่านตอบตามสภาพที่เป็นจริงที่สุด ผลการตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อ
การวิจัยทางการศึกษา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงบทบาทของครูในเขตพื้นที่ชนบท
ยากจนต่อไป คำตอบในแบบสอบถามของท่านจะนำเสนอเป็นการส่วนรวมและขอรับรอง
ว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

ในการนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงขอความกรุณา
จากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อถ้าหากข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้แบบสอบถาม
นี้ไม่สมบูรณ์อาจจะไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ และโปรดตอบแบบสอบถามและส่งคืน
ผู้วิจัย ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2529

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริณา กระจ่างทอง

(นางสาวศิริณา กระจ่างทอง)

แบบสอบถาม

บทบาทของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ชนบทยากจน ในการพัฒนาชุมชน

ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยเรื่องนี้

บทบาท หมายถึง การกระทำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามตำแหน่ง หรือกิจกรรมพิเศษที่ควรกระทำ การพัฒนาชุมชน หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่จะนำมาซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือส่งเสริมความก้าวหน้าของชุมชนทั้ง 5 ด้าน คือ การศึกษา เศรษฐกิจและอาชีพ สังคมและวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย และการเมืองการปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการที่จะดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชน และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านเป็นครูโรงเรียน

1. ในโครงการ กศ.พช.   2. นอกโครงการ กศ.พช.

2. เพศ

1. ชาย   2. หญิง

3. อายุ

1. ต่ำกว่า 21 ปี 2. 21 - 30 ปี
3. 31 - 40 ปี 4. 41 - 50 ปี
5. 51 - 60 ปี

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ป.กศ.ชั้นต้นหรือเทียบเท่า 2. ป.กศ.ชั้นสูงหรือเทียบเท่า
3. ปวส.หรือเทียบเท่า 4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
5. ปริญญาโท 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. 1 - 5 ปี 2. 6 - 10 ปี
3. 11 - 15 ปี 4. มากกว่า 15 ปี

6. ภูมิลำเนาเดิม

1. อำเภอเดียวกับที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. อำเภออื่นแต่อยู่ในจังหวัดเดียวกับที่โรงเรียนตั้งอยู่
3. จังหวัดอื่น

7. สถานภาพในการรับราชการ

1. รับราชการที่นี้เป็นแห่งแรก
2. ขอย้ายหรือโอนมาจากโรงเรียนอื่น
3. กำลังทดลองปฏิบัติราชการ

8. งานพิเศษที่ทำนอกเหนือจากการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. งานธุรการ 2. งานฝ่ายปกครอง
3. งานวิชาการ 4. งานแนะแนว
5. งานกิจกรรมนักเรียน 6. งานห้องสมุด
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

9. ท่านมีโอกาสร่วมงานพิเศษในชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่เคยช่วยเลย
2. เป็นวิทยากรของชุมชน
3. เป็นกรรมการหมู่บ้าน
4. เป็นลูกเสือชาวบ้าน
5. เป็นสมาชิกอาสารักษาดินแดน
6. เป็นเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน
7. เป็นกรรมการวัด
8. เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชุมชน
9. เป็นเลขานุการสภาตำบล (กสศ.)
10. เป็นคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)
11. เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล
12. อื่น ๆ โปรดระบุ .....

10. จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์

1. 1 - 5 ชั่วโมง
2. 6 - 10 ชั่วโมง
3. 11 - 15 ชั่วโมง
4. 16 - 20 ชั่วโมง
5. 21 - 25 ชั่วโมง
6. มากกว่า 25 ชั่วโมง

11. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ท่านทำงานพิเศษในโรงเรียนนอกเหนือจากการสอน

1. ไม่ได้ช่วยทำเลย
2. 1 - 5 ชั่วโมง
3. 6 - 10 ชั่วโมง
4. 11 - 15 ชั่วโมง
5. มากกว่า 15 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของท่าน
ในบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติตามบทบาทนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติตามบทบาทนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติตามบทบาทนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติตามบทบาทนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติตามบทบาทนั้นในระดับน้อยที่สุด หรือไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทนั้น

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านการศึกษา</u>					
1. จัดสนับสนุนให้มีแหล่งบริการข่าวสารทางด้านวิชาการ					
2. จัดสนับสนุนให้มีแหล่งบริการข่าวสารทางด้านอาชีพ					
3. จัดสนับสนุนให้มีแหล่งบริการข่าวสารประจำวันและข่าวสารรัฐบาล					
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน					
5. จัดนิทรรศการทางวิชาการ และเผยแพร่ผลงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน					
6. บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนและประชาชน					
7. มีการนำผลงานวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาชุมชน					
8. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นให้การศึกษานอกเวลาแก่ผู้ใหญ่และเยาวชน					

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. เสนอแนะให้ประชาชนรู้จักวางแผนและประสานงาน กับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ชุมชน					
<u>ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ</u>					
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรตามความต้องการ ของท้องถิ่น และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
2. จัดนิทรรศการ แนะนำอาชีพที่เหมาะสมในท้องถิ่น					
3. เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ ความชำนาญ หรือผู้ที่ ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพของ ท้องถิ่น มาบรรยายเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและ ประชาชน					
4. ช่วยเหลือแนะแนวทางในการศึกษาความรู้เพิ่ม เติมทางบ้านอาชีพ					
5. ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมและ ฝึกฝนอาชีพให้แก่ชุมชน					
6. จัดหาหรือแนะนำแหล่งพันธุ์พืช ผลไม้ และให้ ความรู้ในการใช้ยาปราบศัตรูพืชแก่นักเรียนและ ประชาชน					
7. ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีในการปลูกผักสวน ครัวแก่นักเรียนและประชาชน					
8. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้เรื่องสหกรณ์ เช่น จัดสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนฝึก และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน					

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. ให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยการนำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
<u>ด้านสังคม</u>					
1. ทำคนเป็นตัวอย่างและเป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุขและยาเสพติด					
2. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน เช่น ชักชวนประชาชนทำความสะอาดสถานที่สำคัญ ทำความสะอาดคูคลอง ช่วยกันปลูกต้นไม้ ฯลฯ					
3. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น จัดแข่งขันกีฬาร่วมกับประชาชน					
4. เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ					
5. จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน					
<u>ด้านวัฒนธรรมประเพณี</u>					
6. จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง วันกฐิน ฯลฯ					
7. ร่วมกับประชาชนประกอบกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ฯลฯ					

บทบาทในการพัฒนาคน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
8. นำนักเรียนเข้าวัด เพื่อพัฒนาวัด					
9. นำนักเรียนเข้าวัด เพื่อพัฒนาวัด					
10. สนับสนุนส่งเสริมและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น เช่น การผลิต เครื่องจักสาน การทอผ้า การปั้นเครื่องปั้นดินเผา การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ					
<u>ด้านสุขภาพอนามัย</u>					
1. ให้ความรู้ในเรื่องการบริโภคอาหาร การประกอบ อาหารที่ถูกสุขลักษณะ และการถนอมอาหารแก่ นักเรียนและประชาชน					
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยแก่ นักเรียนและประชาชน					
3. เผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและการ รักษาโรคระบาดที่มักจะมีเกิดในชุมชน					
4. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการบริการ ให้ภูมิคุ้มกันโรคกับเด็ก และกระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคใน เด็กแรกเข้าเรียนชั้นประถม					
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการบริการ ป้องกันโรคติดต่อแก่นักเรียนและประชาชน					
6. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จัดอบรมแนะนำ ความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในชุมชน ในเรื่อง การไช้ยา และจัดตั้งกองทุนยา					

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
7. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อบรมให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพของครอบครัวและชุมชน เช่น การจัดหาน้ำสะอาด น้ำดื่มและน้ำใช้ สร้างโอ่ง สร้างส้วม ฯลฯ					
8. จัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนในการปรับปรุงพัฒนาสุขภาพในชุมชน เช่น การจัดทำความสะอาดบริเวณหมู่บ้าน การสร้างส้วม กำจัดขยะ ฯลฯ					
<u>ค่านิยมเมืองและการปกครอง</u>					
1. เป็นกรรมการเลือกตั้งของชุมชน เช่น เลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน					
2. มีส่วนร่วมในการบริหารงานของสภาตำบล					
3. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่นักเรียนและประชาชน					
4. สนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชน เข้ารับการอบรมเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน และของประเทศชาติ เช่น การอบรมลูกเสือชาวบ้าน การอบรมสมาชิกโดยอาสาป้องกันชาติ					
5. แนะนำให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิของตนตัดสินใจในการเลือกผู้นำ ผู้แทนกลุ่ม หรือผู้แทนราษฎร โดยพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสม					

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. แนะนำหรือให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายที่ชาวบ้านควรรู้ ในเรื่องการติดต่อกับการมาใช้บริการของอำเภอ การทำหน้าที่พลเมืองดี แจ่งเกิด แจ่งตาย ตาม ระเบียบราชการ					

ตอนที่ 3 ก. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับปัญหา
และอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทของครูในการพัฒนาชุมชน โดยใช้เกณฑ์
พิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด
4 หมายถึง เป็นปัญหามาก
3 หมายถึง เป็นปัญหาปานกลาง
2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. <u>ปัญหาด้านตัวบุคคล</u> ก. <u>ประชาชน</u> 1. ประชาชนไม่สนใจต่อการให้บริการของ โรงเรียน					
2. การขาดความร่วมมือและสนับสนุนจาก ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน					

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3. ประชาชนในชุมชนมีระดับความรู้แตกต่างกัน					
4. ประชาชนมีความยากจน หรือมีรายได้ต่ำ					
5. ประชาชนมีสุขภาพอ่อนแอ เจ็บป่วยเสมอ					
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					
ข. ครู					
1. ครูขาดความรู้ความสามารถที่จะให้บริการ แก่ชุมชน เช่น ขาดความรู้ ความถนัดใน วิชาชีพที่จะแนะนำแก่ประชาชนในชุมชน					
2. ครูขาดความรู้ ในการนำทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาชุมชน					
3. ครูไม่สามารถปรับกิจกรรมให้เข้ากับ ทรัพยากรในท้องถิ่น					
4. ครูขาดความประสานงานติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
5. ครูขาดความสัมพันธ์กับประชาชนในหมู่บ้าน					
6. ครูมีเวลาไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ ประชาชน					
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2. <u>ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม</u>					
1. เป็นท้องถิ่นขาดแคลนทรัพยากร เช่น แหล่งน้ำ ที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตร ป่าไม้ ฯลฯ					
2. เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก					
3. เป็นท้องถิ่นในเขตคุกคามของผู้ก่อการร้าย					
4. การขาดการประสานงานของหน่วยราชการ ในการประสานแผน ประสานกิจกรรม และ เวลาในการทำงาน ในการพัฒนาชุมชน					
5. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
6. อาคารสถานที่ของโรงเรียน ไม่เอื้ออำนวยต่อ การชักชวนประชาชนให้เข้ามาแสวงหาความรู้ และให้บริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน					
7. การขาดความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยว กับการพัฒนาชุมชน					
8. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					
3. <u>ปัญหาด้านงบประมาณ</u>					
1. ขาดงบประมาณที่จะใช้สนับสนุนโครงการออกไป พัฒนาชุมชน					
2. การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาชุมชนไม่ เหมาะสม					

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือ ส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการของชุมชน					
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					
4. ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

ข. โปรดเสนอแนะความคิดของท่านในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนลงในช่องว่างใต้หัวข้อปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาค้นตัวบุคคล

ก. ประชาชน ควรแก้ไขโดย .....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ครู ควรแก้ไขโดย .....

.....

.....

2. ปัญหาค้นสิ่งแวดล้อม ควรแก้ไขโดย

.....
.....
.....

3. ปัญหาค้นงบประมาณ ควรแก้ไขโดย

.....
.....
.....

4. ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุปัญหาและขอเสนอแนะวิธีการแก้ไข)

.....
.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาว ศิริณา กระจ่างทอง เกิดเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2502
ที่จังหวัดสระบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยครูเทพสตรี
ลพบุรี เมื่อปีการศึกษา 2524 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขา
วิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย ในปีการศึกษา 2527 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ
3 โรงเรียนชอຍ 16 สาย 4 ขวา อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย